

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS „A“ SKUNDO**

2026 m. balandžio 29 d. Nr. S-2026/82 (7-2025/59)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narės, pavaduojančios Komisijos pirmininką, Jurgitos Narkevičiūtės, narių Gvidos Ivanauskienės, Kristinos Jakštienės (pranešėja) ir Raimondos Juodkaitės, išnagrinėjo uždarosios akcinės bendrovės „A“ (toliau – Pareiškėja) 2026-03-19 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2026-03-18 sprendimo grąžinti (įskaityti) mokesčio permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. 331-92762 (toliau – Sprendimas). Pareiškėjos atstovė advokatė A.A. ir Inspekcijos atstovas B.B. 2026-04-14 dalyvavo Komisijos posėdyje nuotoliniu būdu.

Komisija n u s t a t ė:

Pareiškėja Komisijai pateiktame skunde išdėstė faktines aplinkybes, skundo argumentus bei prašymą Komisijai.

Dėl faktinių aplinkybių

Pareiškėja nurodo, kad:

Pirma, Vilniaus apygardos teismo 2025-01-29 nutartimi civilinėje byloje Nr. eB2-1338-430/2025, be kita ko, nutarta: 1) iškelti Pareiškėjai nemokumo bylą; 2) atsakovės (Pareiškėjos) nemokumo administratoriumi paskirti UAB „B“; 3) įpareigoti bankrutuojančios įmonės valdymo organus per 15 dienų nuo nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos perduoti nemokumo administratoriui įmonės turtą pagal balansą, sudarytą nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos duomenimis, ir visus dokumentus. Išaiškinti, kad valdymo organams nustatytu terminu neperdavus nemokumo administratoriui nurodyto turto ir (ar) informacijos, teismas gali skirti jiems iki vienos MMA dydžio baudą už kiekvieną pareigos nevykdymo dieną. 2025-03-20 Lietuvos apeliacinio teismo nutartimi civilinėje byloje Nr. e2-331-577/2025 Vilniaus apygardos teismo 2025-01-25 nutartis palikta nepakeista;

Antra, Vilniaus apygardos teismo 2025-03-07 nutartimi civilinėje byloje Nr. eB2-1338-430/2025, be kita ko, nutarta: 1) atstatydinti nemokumo administratorių UAB „B“ iš Pareiškėjos nemokumo administratoriaus pareigų; 2) paskirti Pareiškėjos nemokumo administratoriumi C.C.;

Trečia, Pareiškėjos nemokumo administratorė, tikrindama Pareiškėjos sandorius, nustatė, kad pagal 2024-03-27 Inspekcijos atliktą mokestinį tyrimą, nustatyta, jog Pareiškėja buvo suteikusi paskolą Pareiškėjos vadovui D.D.. Tiriamo laikotarpio pradžioje, t. y. 2022-01-01, Pareiškėjos apskaitytas D.D. suteiktos paskolos likutis – 834 248 Eur, atitinkamai per 2022 m. Pareiškėja jam papildomai suteikė 862 749 Eur paskolą, iš kurios 110 000 Eur pervėdė už D.D. į UAB „C“ banko sąskaitą ir minėtą sumą apskaitė kaip Pareiškėjos paskolą D.D., 752 749

Eur Pareiškėja D.D. išmokėjo grynais pinigais iš kasos, 48 400 Eur D.D. Pareiškėjai grąžino. Tiriama laikotarpio pabaigoje, t. y. 2022-12-31, D.D. suteiktos paskolos likutis sudarė 1 648 597 Eur.

Pareiškėja pažymi, kad 2023-01-01 Pareiškėja koregavo iš 2022-12-31 perkeltą D.D. suteiktos 1 648 597 Eur paskolos likutį, t. y. sumažino 110 000 Eur, šią sumą apskaitė kaip suteiktą paskolą UAB „C“. Pareiškėjos 2023-01-01 apskaitytas D.D. suteiktos paskolos likutis sudarė 1 538 597 Eur.

Skunde nurodyta, kad Inspekcija, atsižvelgdama į pirmiau nurodytas aplinkybes, konstatavo, jog vadovui D.D. paskolos forma Pareiškėjos išmokėta 1 538 597 Eur pinigų suma ir 2022 m. pabaigoje pas atskaitingą asmenį D.D. esantys 151 117,43 Eur gryniesi pinigai, kurie nebuvo panaudoti Pareiškėjos reikmėms, ir Pareiškėjai nebuvo grąžinti, priskiriami A klasės su darbo santykiais nesusijusioms išmokoms, kurios pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymą (toliau – GPMĮ) turi būti apmokestintos gyventojų pajamų mokesčiu (toliau – GPM).

Pareiškėja pažymi, kad dėl nurodytų aplinkybių Pareiškėjai tariamai atsirado prievolė nuo D.D. 2022-12-31 iš Pareiškėjos gautų visų 1 689 714,43 Eur pajamų (iš kurių 1 538 597 Eur įforminta kaip gauta paskola ir 151 117,43 Eur kaip pas atskaitingą asmenį esantys gryniesi pinigai), kurios priskiriamos A klasės su darbo santykiais nesusijusioms išmokoms ir pagal GPMĮ turi būti apmokestintos GPM, apskaičiuoti, išskaičiuoti ir sumokėti į biudžetą 328 918,29 Eur GPM ((180 492 Eur 15 proc. + (1 689 714,43 Eur – 180 492 Eur) 20 proc.) bei deklaruoti išmokėtas išmokas, išskaičiuotą ir sumokėtą GPM 2022 m. gruodžio mėn. mėnesinėje pajamų mokesčio deklaracijoje (GPM313 forma) ir 2022 m. metinėje gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaracijoje (GPM312 forma).

Pareiškėja nurodo, kad 2024-03-18 Inspekcijai pateikė patikslintas pajamų mokesčio deklaracijas (pajamų mokesčio deklaraciją už 2022 m. gruodžio mėn., GPM313 forma) ir (2022 m. metinę gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaraciją, GPM312 forma), kuriose deklaruavo 328 918,29 Eur GPM. Deklaruotas GPM buvo užskaitytas iš pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) ir pelno mokesčio (toliau – PM), taip pat išieškojus antstoliui (įmokos kodas 8270) bei nurašius nuo banko sąskaitos (įmokos kodas 8230), atitinkamai 30 911,51 Eur suma iš 328 918,29 Eur sumos sumokėta nebuvo – šiai daliai yra patvirtintas Inspekcijos finansinis reikalavimas, taigi bendra sumokėta / užskaityta suma – 298 006,78 Eur. Pareiškėja atkreipia dėmesį į tai, jog Priede Nr. 13 (Inspekcijos operacijų ataskaita) yra fiksuota bendra priskaičiuota 329 198,43 Eur suma, į kurią pateko už E.E. deklaruota 280,14 Eur suma.

Pareiškėja nurodo, kad tyrimo metu (2024-03-25) Pareiškėja Inspekcijai pateikė „Juridinių asmenų duomenys apie fiziniams asmenims suteiktas, iš jų gautas ir grąžintas paskolas, įsiskolinimus, susijusius su atskaitingais fiziniais asmenimis, gautas dalyvių įmokas ir apie išmokas užsienio juridiniams asmenims už suteiktas paslaugas“ formą FR0711 ir jos priedus už 2022 m., kurioje deklaruavo 151 117,43 Eur atskaitingo asmens D.D. iš Pareiškėjos atsiskaitytinai gautas išmokas bei 1 538 597 Eur D.D. iš Pareiškėjos gautą paskolą;

Ketvirta, Pareiškėjos nemokumo administratorės vertinimu, buvusiam Pareiškėjos vadovui D.D. suteiktos paskolos, taip pat pastarojo kaip atskaitingam asmeniui perduotos piniginės lėšos nėra ir negali būti priskiriamos A klasės pajamoms, dėl ko 2026-02-10 pateikė Inspekcijai patikslintas deklaracijas (už 2022 m. gruodžio mėn., GPM313 forma ir 2022 metinę gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaraciją, GPM312 forma), dėl kurių patikslinimo susidarė mokesčių permokos;

Penkta, Pareiškėja Inspekcijai pateikė 2026-03-02 Prašymą grąžinti **205 378,43** Eur permoką (įmokos kodas 1001) kartu su 2026-02-25 Paaiškinimu;

Šešta, Pareiškėja Inspekcijai pateikė 2026-03-03 Paaiškinimą, kuriame nurodė, jog negali pateikti reikalaujamo mokestinio laikotarpio PM deklaracijų, nes nemokumo

administratoriui tokie duomenys ir deklaracijos nebuvo perduotos iki nutarties dėl bankroto bylos įsiteisėjimo (2025-03-20). Pareiškėjos teigimu, visas deklaracijas privalėjo pateikti vadovas;

Septinta, Pareiškėja Inspekcijai pateikė 2026-03-13 Paaiškinimą, kuriame nurodė, jog negali pateikti Metinės PM deklaracijos PLN204 formų už 2024-01-01 – 2024-12-31 ir 2025-01-01 – 2025-03-20 laikotarpius, pašalinti neatitikimus tarp i.SAF registro duomenų ir PVM deklaracijų bei pašalinti neatitikimus kryžminio sutikrinimo ataskaitose už 2023 – 2024 m., nes nemokumo administratoriui tokie duomenys bei deklaracijos nebuvo perduotos.

Aštunta, Pareiškėja gavo Inspekcijos Sprendimą, kuriuo Inspekcija nusprendė negrąžinti **205 378,43** Eur sumos ir su juo nesutinka.

Dėl skundo argumentų

Pareiškėja nurodo, kad:

Pirma, Pareiškėja negali pateikti 2024-01-01–2024-12-31 ir 2025-01-01–2025-03-20 mokestinio laikotarpio PM deklaracijų, nes nemokumo administratoriui tokie duomenys ir deklaracijos nebuvo perduotos. Šiuo atveju buvusio Pareiškėjos vadovo pareigų netinkamas atlikimas (neatlikimas) negali būti priežastimi negrąžinti mokesčio permokos, ypač atkreipiant dėmesį, jog Pareiškėja yra likviduojama dėl bankroto bendrovė, dėl ko yra pažeidžiami būtent pastarosios kreditorių turtiniai interesai atgauti bent dalį savo finansinių reikalavimų;

Antra, Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 87 straipsnio 6 dalyje įtvirtinta, kad mokesčių administratorius turi teisę patikrinti mokesčių mokėtojo prašymo grąžinti mokesčio permoką pagrįstumą šio įstatymo nustatyta tvarka ir terminais. Jei mokesčių administratorius nustato, kad prašymo grąžinti mokesčio permoką pagrįstumui patikrinti būtini papildomi dokumentai, jis ne vėliau kaip per 10 dienų po rašytinio prašymo grąžinti mokesčio permoką gavimo dienos nurodo mokesčių mokėtojui pateikti trūkstamus dokumentus ir nustato jų pateikimo terminą. Jei dėl mokesčio permokos grąžinimo bus atliekamas mokestinis patikrinimas, šis patikrinimas turi būti pradėtas per 5 dienas nuo šio straipsnio 7 dalyje nustatytų terminų pabaigos dienos. Ši MAĮ nuostata mokesčių administratoriui nesuteikia teisės automatiškai negrąžinti permokos, o tik leidžia tikrinti, ar permoka pagrįsta, ir reikalauti papildomų duomenų, o nepateikta deklaracija savaime nereiškia, kad permoka neegzistuoja;

Trečia, kaip matyti iš Sprendimo turinio, Inspekcija neanalizuoja pačios permokos susidarymo, o remiasi tik formaliu kriterijumi – deklaracijų nepateikimu. Pareiškėjos nuomone, pirmiausia turi būti nustatyta, ar yra permoka, atitinkamai tik tada spręsti dėl grąžinimo. Jei permoka faktiškai egzistuoja, mokesčių administratorius privalo tai įvertinti, o ne atmesti vien dėl formalių trūkumų;

Ketvirta, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) 3 straipsnio 10 punkte įtvirtintas proporcingumo principas, reiškiantis, kad administracinio sprendimo mastas ir jo įgyvendinimo priemonės turi atitikti būtinus ir pagrįstus administravimo tikslus. Todėl akivaizdu, jog Inspekcijos sprendimai turi būti proporcingi, negalima riboti turtinių teisių daugiau nei būtina, o deklaracijų nepateikimas negali būti pakankamas ir proporcingas pagrindas sulaikyti didelę pinigų sumą neribotai.

Pareiškėja, remdamasi pirmiau nurodytais argumentais, prašo panaikinti Inspekcijos Sprendimą ir įpareigoti Inspekciją grąžinti Pareiškėjai **205 378,43** Eur permoką.

Inspekcija, vadovaudamasi MAĮ 87 ir 111 straipsniais, mokesčių įstatymais, Mokesčių mokėtojo permokos (skirtumo) ar nepagrįstai išieškotų sumų grąžinimo (įskaitymo) taisyklėmis, patvirtintomis Inspekcijos viršininko 2004-12-07 įsakymu Nr. VA-186 „Dėl mokesčių mokėtojo permokos (skirtumo) ar nepagrįstai išieškotų sumų grąžinimo (įskaitymo)“, ir išnagrinėjusi Pareiškėjos 2026-02-25 Prašymą grąžinti (įskaityti) permoką

(skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. (17.16-40) GES-165908, priėmė Sprendimą, kuriame nusprendė negrąžinti Pareiškėjai **205 378,43** Eur PVM:

- **193 472,81** Eur negrąžinama dėl to, kad nepateiktos visos pareikalautos pateikti deklaracijos ar mokesčių apyskaitos, kurias, vadovaujantis MAĮ 87 straipsnio 6 dalimi, privaloma pateikti;

- **11 905,62** Eur negrąžinama dėl to, kad yra suėjęs MAĮ 87 straipsnio 13 dalyje nustatytas mokesčio permokos (skirtumo) grąžinimo (įskaitymo) senaties terminas.

Inspekcija Sprendime taip pat nurodė sprendimo negrąžinti (neįskaityti) dalies ar visos prašomos sumos priėmimo papildomus motyvus. Inspekcija nurodė, kad vadovaujantis MAĮ 87 straipsnio 6 dalies nuostatomis, mokesčių administratorius turi teisę patikrinti mokesčių mokėtojo prašymo grąžinti mokesčio permoką pagrįstumą šio įstatymo nustatyta tvarka ir terminais. Jei mokesčių administratorius nustato, kad prašymo grąžinti mokesčio permoką pagrįstumui patikrinti būtini papildomi dokumentai, jis ne vėliau kaip per 10 dienų po rašytinio prašymo grąžinti mokesčio permoką gavimo dienos nurodo mokesčių mokėtojui pateikti trūkstamus dokumentus ir nustato jų pateikimo terminą.

Sprendime pažymėta, kad Pareiškėja 2026-03-02 pateikė prašymą grąžinti **205 378,43** Eur PVM permoką (skirtumą), nurodytas laikotarpis 2022 m. lapkričio – gruodžio mėn., 2023 m. kovo, balandžio, gruodžio mėn., 2024 m. kovo, birželio – gruodžio mėn.

Inspekcija pažymėjo, kad vadovaujantis MAĮ 87 straipsnio 6 dalies nuostatomis, 2026-03-12 raštu Nr. (17.17-40) RES-46246 Pareiškėjai iki 2026-03-13 nurodyta:

- a) pateikti nepateiktas prievolines Metines PM deklaracijas (forma PLN204) mokestinių laikotarpių nuo 2024-01-01 iki 2024-12-31 (pateikimo terminas 2025-06-16) ir nuo 2025-01-01 iki 2025-03-20 (pateikimo terminas 2025-04-19);

- b) pašalinti neatitikimą, nes 2024 m. spalio mėn. i. SAF išrašomų PVM sąskaitų faktūrų registro suminiai duomenys neatitinka PVM deklaracijos duomenų;

- c) įsivertinti i. SAF išrašomų PVM sąskaitų faktūrų registrų 2023m.-2024 m. kryžminio sutikrinimo ataskaitose esančius neatitikimus ir esant pagrįstiems neatitikimams juos pašalinti.

Inspekcijos teigimu, iki nurodyto termino, t. y. 2026-03-13, Pareiškėja prašytų dokumentų ir deklaracijų nepateikė, deklaruotų duomenų neatitikimų neištaisė.

Inspekcija, atsižvelgdama į tai, kad sprendimui priimti dėl PVM permokos (skirtumo) grąžinimo trūksta duomenų ir Pareiškėja nepateikė Metinių PM deklaracijų (forma PLN204) mokestinių laikotarpių nuo 2024-01-01 iki 2024-12-31 ir nuo 2025-01-01 iki 2025-03-20, nepašalino nustatytų neatitikimų, nepateikė papildomų dokumentų/informacijos per pirmiau nurodytą terminą, priimtas sprendimas negrąžinti **193 472,81** Eur PVM už 2023 m. kovo, balandžio, gruodžio mėn., 2024 m. kovo, birželio – gruodžio mėn.

Inspekcija taip pat nurodė, kad **11 905,62** Eur PVM permoka (skirtumas), susidariusi už 2022 m. lapkričio – gruodžio mėn., negrąžinama, nes pagal MAĮ 87 straipsnio 13 dalies nuostatas, suėjęs nustatytas permokos (skirtumo) grąžinimo (įskaitymo) senaties terminas.

Komisija k o n s t a t u o j a:

Pareiškėjos skundas iš dalies tenkintinas, Inspekcijos Sprendimas naikintinas ir Pareiškėjos prašymas perduotinas centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo.

Mokestinis ginčas kilo dėl to, ar Inspekcija pagrįstai, išnagrinėjusi Pareiškėjos Prašymą¹, skundžiamu Sprendimu nusprendė Pareiškėjai negrąžinti (neįskaityti) **205 378,43**

¹ Prašoma grąžinti PVM permoką: 2022-12-01–2022-12-31 – 9057,64 Eur, 2023-03-01–2023-03-31 – 29356,64 Eur, 2023-04-01–2023-04-30 – 25825 Eur, 2023-12-01–2023-12-31 – 73789,57 Eur, 2024-03-01–2024-03-31 – 25851 Eur, 2024-03-01–2024-03-31 – 8054 Eur, 2024-06-01–2024-06-30 – 14308 Eur, 2024-07-01–2024-07-31 – 3532 Eur, 2024-08-01–2024-08-31 – 4168 Eur, 2024-09-01–2024-09-30 – 2846 Eur, 2024-10-01–

Eur PVM mokesčių permokos, nes, Inspekcijos vertinimu, nepateikti pagal MAĮ 87 straipsnio 6 dalyje nustatytą tvarką nurodyti pateikti dokumentai (duomenys), susiję su Inspekcijos administruojamo deklaruojamo ar nedeklaruojamo mokesčio permokos (skirtumo) susidarymu (PM deklaracijos (forma PLN204) už 2024-01-01–2024-12-31 ir už 2025-01-01–2025-03-20 mokestinius laikotarpius), nepašalinti 2024 m. spalio mėn. i. SAF išrašomų PVM sąskaitų faktūrų registro suminių duomenų neatitikimai PVM deklaracijos duomenims; neįvertinti ir nepašalinti i. SAF išrašomų PVM sąskaitų faktūrų registru 2023m.-2024 m. kryžminio sutikrinimo ataskaitose esantys neatitikimai. Be to, iš prašomos grąžinti permokos, **11 905,62** Eur yra suėjęs MAĮ 87 straipsnio 13 dalyje nustatytas mokesčio permokos (skirtumo) grąžinimo (įskaitymo) senaties terminas.

Mokestinio ginčo nagrinėjimo dalyką ir pagrindą, t. y. savo pažeistos teisės ar įstatymo saugomo intereso gynbos būdą bei apimtį, nustato pats skundą padavęs subjektas, skunde suformuluodamas materialųjį teisinį reikalavimą bei nurodydamas aplinkybes, kuriomis jį grindžia (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) 2012-01-26 nutartis adm. byloje Nr. A858-257/2012; LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos 2014-04-10 nutartis adm. byloje Nr. A261-1032/2014 ir kt.). Pareiškėja 2026-03-19 skunde Komisijai reikalauja grąžinti **205 378,43** Eur PVM permoką, tačiau nei Komisijai pateiktame skunde, nei posėdžio Komisijoje metu, nesutikimo motyvų dėl negrąžintos PVM sumos suėjęs mokesčio permokos (skirtumo) grąžinimo (įskaitymo) senaties terminui, nepateikė.

Pareiškėja laikosi pozicijos, kad Inspekcija atliekamo mokestinio tyrimo metu nepagrįstai išmokas D.D. priskyrė A klasės su darbo santykiais nesusijusioms išmokoms, todėl 2026-02-10 pateikė Inspekcijai patikslintą pajamų deklaraciją už 2022 m. gruodžio mėn. (GPM313 forma) ir 2022 m. metinę gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaraciją (GPM312 forma), dėl kurių patikslinimo susidarė mokesčių permokos. Šią aplinkybę Pareiškėja nurodė kartu su Prašymu Inspekcijai pateiktame 2026-02-25 „Paaiškinime dėl susidariusios permokos“ (toliau – Paaiškinimas).

Pareiškėja nurodo, kad negali pateikti 2024-01-01–2024-12-31 ir 2025-01-01–2025-03-20 mokestinio laikotarpio PM deklaracijų, nes nemokumo administratoriui tokie duomenys ir deklaracijos nebuvo perduotos, iki nutarties dėl bankroto bylos iškėlimo įsiteisėjimo, tai yra 2025-03-20, visas deklaracijas privalėjo pateikti vadovas. Vadovo pareigų netinkamas straipsnio atlikimas negali būti priežastimi negrąžinti mokesčio permokos.

Pareiškėjos teigimu, MAĮ 87 straipsnio 6 dalies nuostata mokesčių administratoriui nesuteikia teisės automatiškai negrąžinti permokos, o tik leidžia tikrinti, ar permoka pagrįsta, ir reikalauti papildomų duomenų, o nepateikta deklaracija savaime nereiškia, kad permoka neegzistuoja. Inspekcija neanalizuoja pačios permokos susidarymo, remiasi tik formaliu kriterijumi – deklaracijų nepateikimu. Be to, Pareiškėjos nuomone, Inspekcija nesivadovauja VAĮ įtvirtintu proporcingumo principu.

Mokesčių permokų grąžinimo klausimus reglamentuoja MAĮ bei su jo įgyvendinimu susiję kiti teisės aktai.

Pagal MAĮ 2 straipsnio 12 dalį mokesčio permoka yra laikoma mokesčių mokėtojo sumokėta per didelė mokesčio suma.

Pagal MAĮ 87 straipsnio 1 dalį mokesčių mokėtojo permokėtos mokesčių, administruojamų Inspekcijos ir muitinės, sumos pirmiausia yra įskaitomos mokesčių mokėtojo mokėtinų kitų mokesčių, administruojamų atitinkamai Valstybinės mokesčių inspekcijos ir muitinės, mokestinei nepriemokai padengti atitinkamo centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka.

MAJ 87 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad mokesčių mokėtojo permokėtos mokesčių sumos, kurios lieka po permokėtų mokesčių sumų įskaitymo šio straipsnio 1, 3 ir 4 dalyse nustatyta tvarka, grąžinamos mokesčių mokėtojo prašymu <...>. Pagal Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) formuojamą praktiką (pvz., LVAT 2016-02-25 nutartis adm. byloje Nr. A-182-438/2016, 2017-03-21 nutartis adm. byloje Nr. A-3146-575/2017) mokesčių mokėtojui tenka pareiga pagrįsti mokesčio (įmokos) permokos susidarymo realumą.

Dėl papildomų dokumentų, prašymo grąžinti mokesčio permoką pagrįstumui patikrinti, pateikimo

MAJ 87 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad mokesčių administratorius turi teisę patikrinti mokesčių mokėtojo prašymo grąžinti mokesčio permoką pagrįstumą šio įstatymo nustatyta tvarka ir terminais. Jei mokesčių administratorius nustato, kad prašymo grąžinti mokesčio permoką pagrįstumui patikrinti būtini papildomi dokumentai, jis ne vėliau kaip per 10 dienų po rašytinio prašymo grąžinti mokesčio permoką gavimo dienos nurodo mokesčių mokėtojui pateikti trūkstamus dokumentus ir nustato jų pateikimo terminą. Jei dėl mokesčio permokos grąžinimo bus atliekamas mokestinis patikrinimas, šis patikrinimas turi būti pradėtas per 5 dienas nuo šio straipsnio 7 dalyje nustatytų terminų pabaigos dienos.

Pagal Taisyklėse įtvirtintas nuostatas (Taisyklių 15 punktą, 2025-02-28 įsakymo Nr. VA-16 redakcija), prašymui išnagrinėti ir sprendimui priimti mokesčių mokėtojas turi pateikti papildomus dokumentus ar duomenis (pavyzdžiui, PVM sąskaitas faktūras, prekių pirkimo-pardavimo sutartis, teismo nutartis, mokėjimo dokumentus (mokėjimo nurodymus, mokėjimo pavedimus, debeto pavedimus, mokėjimo kvitus, atskaitomuosius čekius), muitinės dokumentus, nepateiktas už praėjusius laikotarpius pirmines ar patikslintas mokesčių deklaracijas, valstybės (savivaldybės) institucijų (įstaigų) pažymas, kredito įstaigose laikomų piniginių lėšų sąskaitų išrašų kopijas, atstovavimą liudijantį dokumentą (jo kopiją), paveldėjimo teisės liudijimą (jo kopiją) ir kt.), pagrindžiančius Inspekcijos administruojamų mokesčių ar baudų už administracinius nusižengimus permokos (skirtumo) susidarymą <...>. Taisyklių 16 punkte nustatyta, kad <...> nepateikus papildomų dokumentų ir / ar duomenų per pranešime nurodytą terminą, bus priimtas sprendimas negrąžinti (neįskaityti) mokesčių ir kitų įmokų permokos (skirtumo) ir pateikta priežastis.

Taigi, pagal pirmiau nurodytą teisinį reglamentavimą mokesčių administratorius prieš grąžindamas mokesčių mokėtojo prašomą grąžinti mokesčio permoką turi įsitikinti, kad faktiškai mokesčių mokėtojo atliktų ūkinių operacijų pagrindu susidarė mokesčio permoka, taip pat įsitikinti ar nėra teisinio pagrindo turimą permoką (skirtumą) įskaityti kitoms nepriemokoms padengti (MAJ 87 straipsnio 1 dalis). Įgyvendinamas šią teisę mokesčių administratorius gali reikalauti papildomų dokumentų, būtinų mokesčio permokos realumui nustatyti, ir nurodyti mokesčių mokėtojui per nustatytą terminą pateikti trūkstamus dokumentus. Pažymėtina, kad LVAT ne kartą savo praktikoje yra pasisakęs, kad įrodinėjimo naštos paskirstymo prasme pareiga įrodyti prašymo grąžinti mokesčio permokos pagrįstumą tenka mokesčių mokėtojui, o jam šios pareigos neįvykdžius, jis, kaip taisyklė, praranda teisę į mokesčio permoką (pvz., 2016-02-25 nutartis adm. byloje Nr. eA-182-438/2016, 2020-09-09 nutartis adm. byloje Nr. eA-1526-556/2020).

Pareiškėja reikalaujamų dokumentų nepateikė, remdamasi nemokumo būseną ir nemokumo administratoriaus ribotomis galimybėmis pateikti dokumentus.

Pagal Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo (toliau – JANJ) 59 straipsnio nuostatas įsiteisėjus teismo nutarčiai iškelti bankroto bylą, nemokumo administratorius nedelsdamas organizuoja juridinio asmens turto ir dokumentų perėmimą ir apsaugą; <...> sprendžia dėl juridinio asmens prievolių tolesnio vykdymo, atsižvelgdamas į jų ekonominį naudingumą juridiniam asmeniui ir jo kreditoriams; <...>. Pagal JANJ 66 straipsnio 1 dalies 1-3 ir 17-21 punktų nuostatas paskirtas nemokumo administratorius bankroto proceso metu įgyvendina juridinio asmens valdymo organo teises ir pareigas; valdo, naudoja juridinio asmens

turtą ir juo disponuoja šio įstatymo nustatyta tvarka; gina visų kreditorių, taip pat juridinio asmens teises ir teisėtus interesus; organizuoja juridinio asmens buhalterinės apskaitos tvarkymą; užtikrina metinių ir tarpinių, jeigu jos sudaromos, likvidavimo pradžios ir likvidavimo pabaigos finansinių ataskaitų rinkinių sudarymą; teikia informaciją Juridinių asmenų registro tvarkytojui; teikia informaciją šio įstatymo nustatyta tvarka; atlieka kitus bankroto proceso administravimo darbus ir kitas šio ir kitų įstatymų nustatytas funkcijas. Nei MAĮ, nei JANĮ reguliavimas neatleidžia nemokumo būklėje esančio subjekto nuo įrodinėjimo pareigos.

Komisija, pasisakydama dėl Pareiškėjos teiginio, kad nemokumo administratorius negali pateikti Inspekcijos reikalaujamų deklaracijų, pažymi, kad iš MAĮ 87 straipsnio 5 ir 6 dalyse ir JANĮ 59 ir 66 straipsniuose nustatyto teisinio reglamentavimo matyti, kad jame yra įtvirtintos atitinkamos mokesčių administratoriaus ir bankrutuojančios įmonės administratoriaus teisės bei pareigos. Šių teisės aktų nuostatos suteikia teisę nemokumo administratoriui veikti įmonės vardu teikiant tiek mokesčių deklaracijas, tiek kitus dokumentus ar prašymus, o mokesčių administratoriui suteikta teisė patikrinti mokesčių mokėtojo prašymo grąžinti mokesčio permoką pagrįstumą, t. y. išanalizuoti, ar reikalaujama grąžinti permoka yra faktiškai susidariusi, kokio dydžio ši permoka ir, atsižvelgus į konkrečią mokesčių mokėtojo situaciją, įvertinti, ar yra teisinis pagrindas turimą permoką (skirtumą) grąžinti.

Dėl Inspekcijos Sprendimo turinio vertinimo

Iš skundai nagrinėti pateiktos medžiagos matyti, kad Pareiškėja, prašydama grąžinti **205 378,43** Eur PVM permoką, Prašyme, kaip grąžinimo (įskaitymo) pagrindą, nurodė kodą „1“ (Grąžintina PVM permokos (skirtumo) likučio suma)². Be to, Pareiškėja kartu su Prašymu Inspekcijai pateikė Paaiškinimą, kuriame nurodė, kad prašomą grąžinti PVM permoką sieja su: 1) Pareiškėjos bankroto administratoriaus nesutikimu su Inspekcijos mokestinio tyrimo, kuriuo nustatyta 328 918,29 Eur GPM nepriemoka, rezultatais, ir 2024-03-18 pateiktose pajamų deklaracijose deklaruota papildomai mokėtina 328 918,29 Eur GPM suma; 2) patikslintų pajamų deklaracijų už 2022 m. gruodžio mėn. (GPM 313 forma) ir 2022 m. metinės gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaracijoje (GPM312 forma), pateikimu (2026-02-10), dėl kurių patikslinimo, Pareiškėjos vertinimu, susidarė mokesčių permokos.

Komisija pažymi, kad nagrinėjo Pareiškėjos 2025-12-23 skundą dėl Inspekcijos 2025-12-03 rašto „Atsakymas į pretenziją“ Nr. RNA-34256, kuriuo buvo atsisakyta grąžinti Pareiškėjai 328 918,29 Eur GPM ir savo 2026-02-19 sprendimu Nr. S-2026/27 (7-2025/194) pirmiau nurodytą Inspekcijos raštą panaikino bei perdavė centriniam mokesčių administratoriui Pareiškėjos prašymą dėl GPM grąžinimo nagrinėti iš naujo. Komisija, išnagrinėjusi Pareiškėjos prašymą grąžinti Pareiškėjai 298 006,78 Eur GPM³, nurodė, kad Inspekcija, iš naujo nagrinėdama Pareiškėjos prašymą grąžinti Pareiškėjai 298 006,78 Eur GPM, be kita ko, turi pasisakyti dėl permokos egzistavimo (išanalizuoti Pareiškėjos skundo motyvus, susijusius su vadovui D.D. paskolos forma ir kaip atskaitingam asmeniui išmokėtų lėšų priskyrimo A klasės su darbo santykiais nesusijusioms išmokoms ir su tuo susijusios Pareiškėjai nustatytos pareigos deklaruoti ir sumokėti GPM, pagrįstumą), permokos (jei tokia egzistuoja) įskaitymo būtinumą / galimybes.

Inspekcija 2026-04-20 Komisijai pateikė 2026-03-18 Pavedimą tikrinti Nr. (21.222 Mr) FR0773-437 ir 2026-03-30 Pavedimo tikrinti priedą Nr. (21.222 Mr) FR0773-493, iš kurių matyti, kad Inspekcija 2026-03-18 pradėjo Pareiškėjos GPM apskaičiavimo ir deklaravimo teisingumo už laikotarpį nuo 2022-01-01 iki 2022-12-31 mokestinį patikrinimą ir nuo 2026-03-30 šį patikrinimą sustabdė dėl išsiųsto 2026-03-26 rašto teisėsaugos institucijoms.

² Permokos (skirtumo) grąžinimo (įskaitymo) pagrindai ir jų kodai pateikti Prašymo grąžinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas FR0781 formoje (Taisyklių 29 punktas).

³ Pareiškėjos GPM sumokėta / užskaityta GPM suma sudaro 298 006,78 Eur, o 30 911,51 Eur GPM suma sumokėta nebuvo – šiai daliai patvirtintas Inspekcijos finansinis reikalavimas.

Inspekcija 2026-04-22 Komisijai pateikė 2026-04-21 „Likučių derinimo ataskaitą“, iš kurios matyti, kad Pareiškėja turi nesumokėtų mokestinių prievolių (21 618,19 Eur), taip pat turi mokesčių permoką (279 774,50 Eur).

Komisija pažymi, kad sprendžiant mokesčių permokos grąžinimo klausimą, pirmiausia turi būti nustatyta, ar ši permoka faktiškai egzistuoja ir ar Pareiškėja turi teisę ją susigrąžinti. Kadangi, kaip matyti iš ginčo medžiagos, dalis pirmiau nurodyto mokestinio tyrimo metu papildomai apskaičiuoto ir Pareiškėjos 2024-03-18 deklaruoto mokėtino 328 918,29 Eur GPM buvo užskaityta iš PVM permokos, todėl nagrinėjant **205 378,43** Eur PVM permokos grąžinimo klausimą, visų pirma turi būti nustatyta, ar Pareiškėja tikrai permokėjo GPM ir susidarė GPM permoka (MAJ 2 straipsnio 12 dalis) ir ar Pareiškėja turi turtinių teisių į šią permoką (MAJ 87 straipsnio 1, 5, 6 dalys).

Nagrinėjamu atveju, Inspekcijos atsisakymas grąžinti PVM permoką, kaip jau minėta, pagrįstas reikalavimu pateikti PM deklaracijas ir ištaisyti nustatytus duomenų ir registrų neatitikimus, tačiau Sprendime nepasisakyta dėl PVM permokos (jos dydžio), kuri susidarė anuliavus atliktus įskaitymus, Pareiškėjai 2026-02-10 pateikus patikslintas pajamų deklaracijas, egzistavimo, taip pat Sprendime nepasisakyta dėl Pareiškėjos kartu su Prašymu pateiktame Paaiškinime išdėstytų motyvų. Be to, Sprendime, nors ir pacituotos MAJ 87 straipsnio 6 dalies nuostatos, Pareiškėjai iš esmės nėra išaiškintos teisės aktų nuostatos, reglamentuojančios mokesčių permokos grąžinimo tvarką ir pasekmes, mokesčių mokėtojai nepateikus visų privalomų mokesčių deklaracijų. Taigi, Komisijos vertinimu, ginčijamas Sprendimas, sprendžiant iš jo turinio, yra nepakankamai išsamus ir motyvuotas.

Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad mokestinių ginčų nagrinėjimo praktikoje ne kartą yra akcentuota, jog mokesčių administratoriaus įformintiems sprendimams yra keliami ir VAJ nustatyti reikalavimai. Šiuo atveju skundžiamas Sprendimas turi atitikti VAJ 10 straipsnyje įtvirtintiems viešojo administravimo subjekto priimto sprendimo turiniui keliamiems reikalavimams: administraciniame sprendime turi būti nurodytas sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės (5 dalies 5 punktas), administracinio sprendimo motyvai (5 dalies 6 punktas), taip pat ir šio įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintiems viešojo administravimo principams: įstatymų viršenybės, išsamumo, objektyvumo. Remiantis LVAT praktika, suformuota aiškinant iki 2021-06-30 galiojusios redakcijos VAJ 8 straipsnio (šio straipsnio nuostatos papildytos bei perkeltos į šiuo metu galiojančios VAJ redakcijos 10 straipsnį) nuostatas, individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis. LVAT yra pažymėjęs, kad individualiame administraciniame akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, jog jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės aktų reikalavimus, taip pat su gero administravimo principu, kurių viešojo administravimo subjektas privalo laikytis (pvz., LVAT 2014-03-19 nutartis adm. byloje Nr. A-662-839/14; 2014-03-25 nutartis adm. byloje Nr. A-756-997/2014; 2015-09-02 nutartis adm. byloje Nr. A-2760-492/2015, 2022-08-31 nutartis adm. byloje Nr. eA-367-502/2022, ir kt.).

Komisija pažymi, jog LVAT, aiškindamas MAJ 32 straipsnio, nustatančio mokesčių administratoriaus pareigas, nuostatas, yra konstatavęs, kad mokesčių administratoriaus veikla privalo griežtai atitikti įstatymų reikalavimus, būti pagrįsta teisinėmis ir faktinėmis aplinkybėmis, tiesiogiai susieta su įstatymų pavestų funkcijų ir uždavinių įgyvendinimu (2005-06-08 sprendimas adm. byloje Nr. A-04-685/05, 2007-02-09 sprendimas adm. byloje Nr. A-180-127-07, 2011-06-27 išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimas adm. byloje Nr. A-556-1105-11). Pažymėtina, kad tinkamas motyvavimas apima ne tik tinkamą teisinio

pagrindo nurodymą ir taikymą, bet ir reikalavimą priimame teisės akte nurodyti pagrindinius faktus (pvz., LVAT 2020-02-12 nutartis adm. byloje Nr. A-486-575/2020). Tikrinant viešojo administravimo subjekto sprendimą (bendrine prasme) VAĮ 10 straipsnio aspektu turi būti nustatyta, ar asmuo, kuriam adresuotas aktas, iš esmės galėjo ir turėjo suvokti (suprasti) priimto sprendimo faktinius ir teisinius pagrindus, jo priėmimo motyvus (pvz., LVAT 2022-08-31 nutartis adm. byloje Nr. eA-367-502/2022).

MAĮ 155 straipsnio 4 dalies 5 punkte yra nurodyta, kad Komisija turi teisę priimti sprendimą perduoti skundą centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo.

LVAT praktikoje (2009-05-04 nutartis adm. byloje Nr. A-438-563/2009; 2011-11-14 sprendimas adm. byloje Nr. A-556-2765/2011) laikomasi pozicijos, kad skundo perdavimas centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo yra galimas tik tais atvejais, kai būtina naujai atlikti tam tikrus mokesčių administratoriaus kompetencijai priskirtus objektyvius veiksmus, susijusius su teisiškai reikšmingų aplinkybių, kurios trukdo priimti teisėtą bei pagrįstą sprendimą dėl kilusio mokestinio ginčo, pašalinimu, pavyzdžiui: iš naujo pakartoti tam tikras administracines procedūras, surinkti papildomų įrodymų, iširti nenagrinėtas faktines aplinkybes, įrodymus ir pan.

Šio ginčo atveju Komisija jai MAĮ apibrėžtose kompetencijos ribose (MAĮ 2 straipsnio 22 dalis, 151 straipsnis) nagrinėja Pareiškėjos prašomos grąžinti permokos susidarymo realumą bei mokesčių administratoriaus sprendimo negrąžinti šios permokos pagrįstumą bei teisėtumą. Komisijos vertinimu, Inspekcijos Sprendimo negrąžinti **205 378,43** Eur PVM permokos, pagrįstumas negali būti vertinamas atsietai nuo Pareiškėjos GPM permokos, kuri susidarė 2026-02-10 Pareiškėjai pateikus patikslintas pajamų deklaracijas, egzistavimo, vertinimo. Be to, po pateiktų patikslintų pajamų deklaracijų, 2026-03-18 buvo pradėtas Pareiškėjos GPM apskaičiavimo ir deklaravimo teisingumo už laikotarpį nuo 2022-01-01 iki 2022-12-31 mokestinis patikrinimas, kurio rezultatai turės tiesioginės įtakos galimų mokestinių prievolių ar permokų pripažinimui.

Nurodytos aplinkybės Komisijai trukdo priimti teisėtą bei pagrįstą sprendimą dėl kilusio mokestinio ginčo. Todėl tikslinga panaikinti Inspekcijos Sprendimą ir perduoti Inspekcijai Pareiškėjos Prašymą nagrinėti iš naujo, įvertinant 2026-03-18 pradėto Pareiškėjos GPM apskaičiavimo, deklaravimo teisingumo patikrinimo rezultatus.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 2 ir 5 punktais, nusprendžia:

Panaikinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2026-03-18 sprendimą grąžinti (įskaityti) mokesčio permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. 331-92762 ir UAB „A“ prašymą perduoti Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nagrinėti iš naujo.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Regionų administraciniam teismui, skundą paduodant pasirinktinai: Vilniaus rūmuose (Žygimantų g. 2, 01102, Vilnius), Kauno rūmuose (A. Mickevičiaus g. 8 A, 44312, Kaunas), Klaipėdos rūmuose (Galinio Pylimo g. 9, 91230, Klaipėda), Šiaulių rūmuose (Dvaro g. 80, 76298, Šiauliai), Panevėžio rūmuose (Respublikos g. 62, 35158, Panevėžys) ar per Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalą <https://e.teismas.lt>. Skundas Regionų administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas.

Komisijos narė, pavaduojanti Komisijos pirmininką	Jurgita Narkevičiūtė
Komisijos narė	Gvida Ivanauskienė
Komisijos narė	Raimonda Juodkaitė
Komisijos narė	Kristina Jakštienė